

Notat om begrebet »offentlig orden«

22. april 2004

NNM/

Hvad betyder begrebet »offentlig orden«?

Sammenfatning:

Begrebet »offentlig orden« kendes fra menneskeretten som et hensyn, en stat kan henvise til som begrundelse for at begrænse en given menneskerettighed. Begrebet optræder 13 steder i L 171, forslag til lov om ændring af udlændingeloven og integrationsloven (ændring af reglerne om familiesammenføring med børn, skærpelse af betingelserne for opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.v.), hovedsagelig i forbindelse med beskrivelsen af de lovændringer, der vedrører opholdstilladelse til religiøse forkyndere og missionærer m.v.

Hensynet til den offentlige orden optræder bl.a. i bestemmelsen om religions- og trosfrihed i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Begrebet findes i en lidt anden og videre variant i bestemmelserne om ret til privatliv, ytringsfrihed og forsamlings- og foreningsfrihed, hvor der tales om »forebyggelse af uro«, hvilket vil sige hensynet til opretholdelse af ro og orden inden for en afgrænset social gruppe. I henhold til praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol forstås begrebet offentlig orden sædvanligvis som ro og orden på gader og stræder (offentligt tilgængelige steder), f.eks. i forbindelse med en demonstration.

Baggrund

På foranledning af Folketingets Integrationsudvalg har Lovsekretariatet udarbejdet dette notat, der kort redegør for, hvad man sædvanligvis forstår ved begrebet »offentlig orden«. Hensynet

til den offentlige orden omtales 13 gange i L 171, forslag til lov om ændring af udlændingeloven og integrationsloven (ændring af reglerne om familiesammenføring med børn, skærpelse af betingelserne for opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.v.), hovedsagelig i forbindelse med beskrivelsen af de lovændringer, der vedrører opholdstilladelse til religiøse forkyndere og missionærer m.v.

Begrebet »offentlig orden« kendes fra menneskeretten som et hensyn, en stat kan henvise til som begrundelse for at begrænse en given menneskerettighed. Begrebet optræder i forskellige bestemmelser i f.eks. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), FNs konvention om borgerlige og politiske rettigheder og FNs Børnekonvention.

Notatet vil indskrænke sig til en gennemgang af begrebet, som det har udviklet sig gennem retspraksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Begrebet »offentlig orden« i menneskerettighederne

Nogle få menneskerettigheder er absolutte, hvilket vil sige, at de ikke lovligt kan fraviges af stater, der har ratificeret de pågældende konventioner, f.eks. forbuddet mod tortur og umenneskelig behandling i EMRK artikel 3. Staterne har dog ret til at gribe ind i de fleste af menneskerettighederne under krig eller anden offentlig faretilstand, jf. f.eks. EMRK artikel 15.¹

¹ EMRK artikel 15, stk. 1: Under krig eller anden offentlig faretilstand, der truer nationens eksistens, kan enhver af de høje kontraherende parter, i det omfang det er strengt påkrævet af situationen, træffe forholdsregler, der gør indgreb i dens forpligtelser ifølge denne konvention, forudsat, at sådanne forholdsregler ikke er uforenelige med dens andre forpligtelser ifølge folkeretten. (...)